

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет  
водного господарства та природокористування  
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

**07/01-30М**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

з вивчення дисципліни «Міжнародна статистика»  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за  
освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес»  
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»  
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною  
радою з якості ННІЕМ  
Протокол № 2 від 08.10.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародна статистика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Красовська Ю. В. Рівне : НУВГП, 2025. 18 с.

**Укладач:** Красовська Ю. В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства.

**Відповідальний за випуск:** Кушнір Н. Б., к.е.н., професорка, завідувачка кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

**Керівник освітньої програми:** Красовська Ю. В., к.е.н., доцентка кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

## ЗМІСТ

|                                                     |    |
|-----------------------------------------------------|----|
| Вступ.....                                          | 3  |
| 1. Мета та завдання вивчення дисципліни.....        | 3  |
| 2. Загальні рекомендації з вивчення дисципліни..... | 4  |
| 3. Рекомендована література.....                    | 4  |
| 4. Зміст дисципліни.....                            | 8  |
| 5. Завдання на самостійну роботу.....               | 15 |

© Ю. В. Красовська, 2025

© НУВГП, 2025

## **Вступ**

«Міжнародна статистика» – це обов’язкова освітня компонента циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Вивчення дисципліни спрямоване на формування у майбутніх фахівців знань про основні поняття, категорії та показники міжнародної статистики, особливості функціонування світового господарства, а також методологію проведення міжнародних економіко-статистичних досліджень.

У процесі опанування дисципліни здобувачі вищої освіти набувають компетентностей, пов’язаних зі збором, обробкою, аналізом і порівнянням міжнародних статистичних даних, інтерпретацією результатів для оцінювання тенденцій розвитку економік різних країн і регіонів світу.

### **1. Мета та завдання вивчення дисципліни**

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції економік виникає необхідність гармонізації методологічних підходів до збору та аналізу статистичних даних. Міжнародна статистика забезпечує комплексну оцінку стану та динаміки розвитку світового господарства, дозволяє порівнювати економічні й соціальні показники між країнами та визначати позиції держави в міжнародних рейтингах.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів знань та практичних навичок статистичного оцінювання масових соціально-економічних явищ і процесів у міжнародному масштабі.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

- вивчення теоретичних основ і методологічних засад міжнародної статистики;
- ознайомлення з системою міжнародних статистичних стандартів, класифікацій та інформаційних ресурсів;
- набуття навичок збирання, опрацювання та аналізу міжнародної статистичної інформації;
- оволодіння методами розрахунку та порівняння міжнародних соціально-економічних показників;
- формування здатності інтерпретувати результати статистичних досліджень і використовувати їх у практичній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

– **знати** основні поняття, категорії та терміни міжнародної статистики; систему міжнародних показників та класифікацій; методи збору, зведення, групування та аналізу статистичних даних у міжнародному аспекті; джерела міжнародної статистичної інформації та правила роботи з ними;

– **вміти** проводити статистичні спостереження за соціально-економічними процесами в країнах світу; розраховувати та аналізувати основні міжнародні статистичні показники; здійснювати порівняння рівня економічного розвитку країн за системою узагальнюючих показників; інтерпретувати результати аналізу та формулювати на їх основі висновки й пропозиції.

## **2. Загальні рекомендації з вивчення дисципліни**

Дисципліна «Міжнародна статистика» вивчається на 3–4 курсах (в залежності від форми навчання) студентами спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Її успішне опанування спирається на знання з таких дисциплін, як вища математика, теорія ймовірностей, статистика, економіка підприємства, макроекономіка, міжнародна економіка, фінанси.

Набуті знання з міжнародної статистики стануть базою закладають фундамент для виконання кваліфікаційної роботи.

У методичних вказівках подані розгорнуті теми дисципліни з посиланням на рекомендовані джерела літератури, приклади статистичних баз даних та запитання для самоперевірки знань.

## **3. Рекомендована література**

### **3.1. Базова**

1. Захарова О. В. Міжнародна економічна статистика : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2014. 148 с.

2. Міжнародна статистика : навч. посіб. / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 444 с.

3. Підгорний А. З., Милашко О. Г., Русева О. П. Міжнародна статистика : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, ротاپринт, 2012. 162 с.

### **3.2. Допоміжна**

4. Економічна статистика : підручник : у 2 ч. Ч. 1. Макроекономічна статистика / І. Г. Манцуров, А. М. Єріна, О. К. Мазуренко та ін. ; за наук. ред. чл.-кор. НАНУ І. Г. Манцура. Київ : КНЕУ, 2013.

5. Економічна статистика : навч. посіб. / В. М. Соболев, Т. Г. Чала, О. С. Корепанов та ін.; за ред. В. М. Соболева. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 388 с.

6. Економічна статистика : навч. посіб. / В. М. Соболев, Т. Г. Чала, О. С. Корепанов та ін.; за ред. В. М. Соболева. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 388 с.

7. Корепанов Г. С., Черненко Д. І., Чала Т. Г. UN Comtrade Database як інформаційне джерело наукових досліджень з міжнародної торгівлі товарами країн Європейського Союзу. *Бізнес Інформ.* №11. 2016. С. 48–53.

8. Корепанов Г. С. Базис даних міжурядових організацій як уніфіковане джерело статистичної інформації. *Соціальна економіка.* № 54 (2). 2017. С. 105–111.

9. Корепанов Г. С., Черненко Д. І., Чала Т. Г. Аналіз міжнародної торгівлі товарами та послугами України та республіки Польща із використанням міжнародних баз даних. *Соціальна економіка.* № 2. 2016. С. 69–79.

10. Корепанов О. С., Лазебник Ю. О., Чала Т. Г. Розвиток національної системи статистики трудової діяльності. *Соціальна економіка.* 2016. 2. С. 23–30.

11. Корепанов О. С., Чала Т. Г., Лазебник Ю. О. Аналіз і прогнозування тенденцій зростання чисельності населення країн і регіонів світу. *Соціальна економіка.* 2017. № 1, Вип. 53. С. 19–24.

12. Лазебник Ю. О. Адаптація міжнародної класифікації статусу в зайнятості до національних умов. *Проблеми економіки.* 2018. № 4. С. 317–324.

13. Методологічні положення щодо складання балансів активів і пасивів, затверджені наказом Держкомстату від 10.12.2010 № 504. Київ, 2010. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

14. Національні рахунки України за 2014 рік: статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2016. 179 с.

15. Парфенцева Н. О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: розвиток і впровадження : моногр. Київ : Формат, 2009. 600 с.

16. Програма міжнародних зіставлень 2011 – країни. ICP 2011 – Countries. Economies. URL: <http://icp.worldbank.org/>

17. Чала Т. Г., Корепанов О. С., Лазебник Ю. О. Методологічні аспекти статистичного оцінювання людського розвитку. *Прикладна статистика: проблеми теорії та практики* : зб. наук. пр. Київ : Нац. акад. статистики, обліку та аудиту, 2014. Вип. 15. С. 138–149.

18. Черненко Д. І., Корепанов Г. С., Чала Т. Г. Глобальні показники досягнення цілей сталого розвитку в сфері охорони здоров'я. *Соціальна економіка*. № 1 (53). 2017. С. 42–50.

19. Черненко Д. І., Корепанов Г. С., Чала Т. Г. Система показників моніторингу досягнення цілей сталого розвитку аграрного сектору. *Бізнес Інформ*. № 6. 2017. С.130–138.

20. 2010 and 2020 World Population and Housing Census Programmes / Statistical Commission, Forty-sixth session 3-6 March 2015.

URL: [http://www.un.org/ga/search/view\\_doc.asp?symbol=E/CN.3/2015/6](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/CN.3/2015/6) .

21. Classification And Terminology of Non-Financial Assets, by Anne Harrison. Fourth meeting of the Advisory Expert Group on National Accounts 30 January – 8 February 2006, Frankfurt. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/aeg/papers/m4AssetTerminology.PDF> .

22. Guide to Measuring the Information Society. OECD, 2011. 206 p. / Union of International Associations. URL: <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidetomeasuringtheinformation society2011.htm>

23. Generic Statistical Information Model (GSIM): Statistical Classifications Model / UNECE, 2015. URL: <http://unstats.un.org/unsd/class/intercop/expertgroup/2015/AC289-22.PDF> .

24. Government Finance Statistics Manual 2014, Chapter 7, The Balance Sheet. Washington, D. C.: International Monetary Fund, 2014. URL:

<https://www.imf.org/external/Pubs/FT/GFS/Manual/2014/gfsfinal.pdf>.

25. Incoterms® 2010. International Chamber of Commerce. The world Business Organization. URL: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/trade-facilitation/incoterms-2010/>.

26. International Merchandise trade Statistics: Concepts and Definitions, Revision (United Nations, 2010). URL: [http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20\(English\).pdf](http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20(English).pdf).

27. Key Indicators of the Labour Market, Ninth edition, Geneva / International Labour Office, 2016. URL: [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms\\_498929.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf).

28. Manual on Statistics of International Trade in Services. URL: [http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20\(E\)%20web.pdf](http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20(E)%20web.pdf).

29. Measuring informality: A statistical manual on the informal sector and informal employment / ILO, 2013. URL: [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms\\_222979.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_222979.pdf).

30. Metadata Classifications. RAMON – Reference And Management Of Nomenclatures / Eurostat. URL: [http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/indexcfm?TargetUrl=LST\\_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN](http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/indexcfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN).

31. Principles and Recommendations for a Vital Statistics System. Rev. 3 / UN, 2014. URL: <https://unstats.un.org/unsd/demographic/standmeth/principles/M19Rev3en.pdf>

32. Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses: the 2020 Round – Rev. 3 / UN, 2015. URL: [https://unstats.un.org/unsd/demographic/meetings/egm/NewYork/2014/P&R\\_Revision3.pdf](https://unstats.un.org/unsd/demographic/meetings/egm/NewYork/2014/P&R_Revision3.pdf).

33. Recommendations on statistics of international migration. Rev. 1 / UN, 1998. URL: [https://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM\\_58rev1E.pdf](https://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1E.pdf)

34. Resolution concerning statistics of the economically active population, employment, unemployment and underemployment / Thirteenth International Conference of Labour Statisticians, ILO, October 1982. URL: [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms\\_087481.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_087481.pdf).

35. Statistics on International Migration. A Practical Guide for Countries of Eastern Europe and Central Asia / UN, 2011. URL: [https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/International\\_Migration\\_Practical\\_Guide\\_ENG.pdf](https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/International_Migration_Practical_Guide_ENG.pdf).

36. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

37. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA). European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

38. The Sustainable Development Goals Report 2019 / United Nations. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2019.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

39. The Yearbook of International Organizations / Union of International Associations. URL: <https://uia.org/yearbook>

40. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 / United Nations. URL: <https://undocs.org/en/A/RES/70/1> (дата звернення: 01.08.2019).

41. UN Classifications Registry / United Nations Statistics Division. URL:

42. <https://unstats.un.org/unsd/cr/registry/default.asp>.

43. World Population Prospects. The 2019 Revision. Highlights. / UN, URL:

[https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019\\_Highlights.pdf](https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf).

#### **4.Зміст дисципліни**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1**

#### **ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ СТАТИСТИКИ**

#### **Теоретико-методологічні основи міжнародної статистики.**

##### ***Програма***

Сутність, предмет, об'єкти та завдання міжнародної статистики, а також її місце у системі економічних наук. Роль міжнародної статистики у вивченні глобальних соціально-економічних процесів та забезпеченні міжкраїнових порівнянь. Функції міжнародної статистики – інформаційна, аналітична, контрольна та прогностична. Основні напрями розвитку міжнародної статистичної діяльності у контексті глобалізації.

##### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. У чому полягає предмет і об'єкт дослідження міжнародної статистики, та чим вони відрізняються від національної статистики?

2. Які основні принципи лежать в основі побудови системи міжнародних статистичних показників?

3. Як взаємопов'язані етапи статистичного дослідження – спостереження, зведення, групування, аналіз і інтерпретація – у міжнародному контексті?

4. Чому для міжнародної статистики важливо дотримуватись єдності методології та порівнянності даних?

5. Як соціально-економічні та культурні особливості країн можуть впливати на методику збору та подання статистичних даних?

6. Які методи забезпечення достовірності, повноти та актуальності міжнародних статистичних даних використовують провідні організації?

7. Яке практичне значення мають теоретико-методологічні засади міжнародної статистики для прийняття економічних рішень на міждержавному рівні?

### **Інтегрована система міжнародних статистичних класифікацій та міжнародні статистичні бази даних.**

#### ***Програма***

Інституційне та методологічне забезпечення міжнародної статистики. Діяльність провідних міжнародних статистичних організацій та їх роль у розробці єдиних стандартів збору та обробки статистичних даних. Міжнародні статистичні класифікації (галузеві, товарні, соціально-економічні), принципи їх створення та гармонізації. для забезпечення порівнянності статистичних показників між країнами. Проблеми і перспективи розвитку міжнародної статистичної співпраці.

#### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Яку роль відіграє система міжнародних статистичних класифікацій у забезпеченні порівнянності статистичних даних між країнами?

2. У чому полягає відмінність між галузевими, інституційними та функціональними класифікаціями?

3. Як оновлення або перегляд міжнародних класифікацій впливає на порівнюваність статистичних показників у часі?

4. Які переваги надає інтегрована система класифікацій для аналізу світових економічних процесів?

5. Які найпоширеніші міжнародні статистичні бази даних використовуються для аналізу соціально-економічного розвитку країн і які дані вони містять?

6. Як перевірити достовірність і актуальність інформації, отриманої з міжнародних статистичних баз даних?

7. Як класифікації та бази даних взаємопов'язані та доповнюють одна одну у міжнародних статистичних дослідженнях?

### **Міжнародні зіставлення макроекономічних показників.**

#### ***Програма***

Методологія порівняння макроекономічних показників між

країнами. Обчислення паритету купівельної спроможності (ПКС), використання міжнародних індексів цін і методи усунення впливу валютних курсів. Зіставлення обсягів ВВП, доходів, продуктивності та рівня життя населення у різних країнах.

### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які цілі та завдання має міжнародне порівняння макроекономічних показників?
2. Чому для міжнародних порівнянь ВВП часто коригують за паритетом купівельної спроможності (ПКС)?
3. Які труднощі виникають під час порівняння ВВП різних країн у поточних і постійних цінах?
4. Які додаткові макроекономічні індикатори, крім ВВП, доцільно використовувати для міжнародного аналізу?
5. Як валютні коливання впливають на достовірність міжнародних порівнянь економічних показників?
6. Яким чином статистика національних рахунків забезпечує можливість порівнювати економічний розвиток країн?
7. Як результати міжнародних зіставлень можуть використовуватись при формуванні економічної політики держав?

## **Міжнародні індекси та рейтинги.**

### ***Програма***

Сутність, мета, основні напрями та форми державного регулювання корпоративного сектору. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання та податкова політика в корпоративному секторі України. Управління державними

корпоративними правами. Сутність та функції фондового ринку в корпоративному секторі. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Фінансові посередники в системі корпоративного управління.

### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Яку роль відіграють міжнародні індекси та рейтинги у порівнянні соціально-економічного розвитку країн?
2. У чому полягає відмінність між індексом і рейтингом як статистичними показниками?
3. Які основні етапи формування міжнародного індексу та як забезпечується його об'єктивність?

4. Чому результати різних рейтингів одних і тих самих країн можуть відрізнятися?

5. Які фактори впливають на достовірність і репрезентативність міжнародних індексів?

6. Як можна використовувати міжнародні рейтинги для оцінювання конкурентоспроможності держави?

7. Які обмеження слід враховувати під час інтерпретації даних міжнародних індексів?

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**

### **СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

#### **Міжнародні підходи до формування системи національних рахунків.**

##### ***Програма***

Основні принципи та структура Системи національних рахунків (СНР), яка є міжнародним стандартом для обліку та аналізу макроекономічних процесів. Побудова системи рахунків (виробництва, доходів, споживання, капіталу, зовнішньоекономічних операцій тощо) та взаємозв'язки між ними. Міжнародні рекомендації ООН, МВФ, Світового банку, ОЕСР, Євростату щодо впровадження та уніфікації СНР у різних країнах. Проблеми порівняльності даних, пов'язані з різним рівнем розвитку національних статистичних систем, і значення СНР для оцінки економічного потенціалу країн та міжнародних порівнянь ВВП, доходів і споживання.

##### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які основні принципи лежать в основі сучасної системи національних рахунків (СНР)?

2. Чому важливо дотримуватися міжнародних стандартів при складанні СНР?

3. У чому полягає відмінність між методологією СНР ООН та традиційними підходами до обліку в окремих країнах?

4. Які основні макроекономічні показники формуються у межах СНР і як вони застосовуються в міжнародній статистиці?

5. Як система національних рахунків забезпечує зіставність економічних даних різних країн?

6. Які труднощі виникають при адаптації міжнародних стандартів СНР до національних умов?

7. Як міжнародні організації контролюють та координують впровадження єдиної методології СНР у світі?

### **Міжнародна уніфікація статистики економічних активів.**

#### ***Програма***

Підходи до гармонізації та стандартизації обліку економічних активів у міжнародній статистиці. Сутність економічних активів, їх класифікація на матеріальні, нематеріальні та фінансові, а також значення для оцінки економічного потенціалу країн. Міжнародні стандарти та методологічні рекомендації ООН, ОЕСР, Євростат, що забезпечують порівнянність статистичних даних про активи між країнами. Основні показники та методи оцінки активів (інвестиції, основні фонди, амортизація, знос), а також проблеми, пов'язані з різною якістю національних статистичних систем і відмінностями у підходах до обліку. Роль уніфікації у забезпеченні достовірного міжнародного аналізу структури та динаміки економічних активів.

#### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які види економічних активів виділяють у міжнародній статистиці та чому важлива їхня уніфікація?
2. Які міжнародні стандарти та класифікації застосовуються для обліку економічних активів?
3. У чому полягає значення гармонізації методів оцінки активів у міжнародних статистичних системах?
4. Які проблеми виникають при порівнянні вартості активів у різних країнах?
5. Як уніфікація статистики економічних активів сприяє підвищенню прозорості світових фінансових ринків?
6. Які організації координують роботу з міжнародної уніфікації обліку активів?
7. Як дані про економічні активи використовуються для формування системи національних рахунків та міжнародних зіставлень?

### **Міжнародна статистика населення.**

#### ***Програма***

Система міжнародних демографічних показників – народжуваності, смертності, природного приросту, міграції, середньої тривалості життя. Методи збору, обробки та аналізу демографічних даних, які застосовують міжнародні організації. Демографічні тенденції в різних регіонах світу та проблеми старіння населення, міграційні процеси, демографічне

навантаження, значення цих показників для формування державної та міжнародної соціально-економічної політики.

### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які основні показники використовуються у міжнародній статистиці для оцінки чисельності та структури населення?
2. У чому полягає значення міжнародних переписів населення та які труднощі виникають при їх проведенні?
3. Як коефіцієнти народжуваності та смертності застосовуються для міжкраїнових порівнянь?
4. Які чинники впливають на природний і механічний рух населення у світі?
5. Як міжнародна статистика враховує процеси міграції та які методи її вимірювання застосовуються?
6. Чому важливо аналізувати статеву-вікову структуру населення в глобальному контексті?
7. Як демографічні тенденції впливають на соціально-економічний розвиток різних країн?

## **Міжнародна статистика трудової діяльності.**

### ***Програма***

Основні показники зайнятості та безробіття у міжнародному вимірі. Структура робочої сили, рівень економічної активності населення, продуктивність праці, тривалість робочого часу та рівень оплати праці. Методи збору і порівняння статистики ринку праці у різних країнах та діяльність міжнародних організацій у цій сфері. Світові тенденції розвитку ринку праці, зокрема цифровізація, автоматизація та зміна професійної структури.

### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які показники використовуються у міжнародній статистиці для характеристики трудової діяльності населення?
2. Чим відрізняються підходи до вимірювання зайнятості та безробіття у різних країнах?
3. Яку роль відіграють міжнародні стандарти МОП у зборі та аналізі статистики праці?
4. Як вимірюється економічна активність населення і чому цей показник є ключовим для міжнародних порівнянь?
5. Які фактори можуть зумовлювати відмінності у тривалості робочого часу між країнами?
6. Як міжнародна статистика враховує неформальну зайнятість і які труднощі виникають при її вимірюванні?

7. У чому значення міжнародних порівнянь продуктивності праці для оцінки рівня економічного розвитку країн?

### **Статистика зовнішньоекономічних зв'язків.**

#### ***Програма***

Система показників, що характеризують участь країни у світогосподарських процесах, зокрема зовнішню торгівлю товарами та послугами, міжнародний рух капіталу, технологій і робочої сили. Методи статистичного обліку експортно-імпортних операцій, прямих іноземних інвестицій, міжнародних фінансових потоків і платіжного балансу. Аналіз структури та динаміки зовнішньоекономічних зв'язків та роль міжнародних організацій у зборі та узгодженні цих даних. Оцінювання конкурентоспроможності економіки країни та її інтегрованості у світову економіку.

#### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які основні показники застосовуються для аналізу зовнішньоекономічних зв'язків країни?
2. Як визначається структура експорту та імпорту у міжнародній статистиці?
3. Чим відрізняються показники фізичного та вартісного обсягу зовнішньої торгівлі?
4. Які методи використовують для оцінки ефективності зовнішньоекономічних операцій?
5. Як статистика платіжного балансу відображає стан зовнішньоекономічних відносин держави?
6. Які фактори впливають на динаміку зовнішньоторговельного обороту країни?
7. Як міжнародна статистика допомагає виявляти залежність національної економіки від зовнішніх ринків?

### **Система глобальних показників досягнення цілей в галузі сталого розвитку**

#### ***Програма***

Цілі сталого розвитку (ЦСР), затверджені ООН, та системи глобальних індикаторів, що застосовуються для моніторингу їх досягнення. Структура ЦСР, їх взаємозв'язок із соціально-економічними та екологічними аспектами розвитку. Методичні підходи до збору, обробки та узгодження даних для оцінки

прогресу у досягненні цілей, а також роль міжнародних статистичних організацій у цьому процесі.

### ***Запитання для самоперевірки знань***

1. Які основні завдання ООН у формуванні системи глобальних показників сталого розвитку?

2. Чому важливо мати уніфіковані міжнародні показники для моніторингу прогресу у досягненні ЦСР?

3. Які групи показників найчастіше застосовуються для оцінки соціального, економічного та екологічного вимірів сталого розвитку?

4. Як забезпечується порівнянність даних про досягнення ЦСР між країнами з різним рівнем розвитку?

5. Які труднощі виникають під час збору та інтерпретації статистичних даних щодо виконання ЦСР?

6. Яку роль відіграють міжнародні статистичні бази даних у моніторингу показників сталого розвитку?

7. Як результати оцінювання досягнення ЦСР впливають на формування національних стратегій розвитку?

### **5. Завдання на самостійну роботу студентів**

Під час самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання шляхом опрацювання відповідної літератури та формування конспекту лекцій, а також підготовки до практичних занять. Тематика та обсяги самостійної роботи представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

#### **Теми та питання для самостійної роботи**

| № з/п | Тема самостійної роботи                                                                    |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | Роль міжнародної статистики у формуванні глобальної економічної політики                   |
| 2     | Чи можливе повне уніфікування статистики між країнами з різними економічними моделями?     |
| 3     | Інформаційна революція та її вплив на міжнародні статистичні дослідження                   |
| 4     | Статистика сталого розвитку: інструмент контролю чи механізм впливу на країни?             |
| 5     | Міжнародні індекси конкурентоспроможності: відображення реальності чи інструмент політики? |

|    |                                                                                               |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6  | Які виклики постають при міжнародних зіставленнях рівня життя населення?                      |
| 7  | Роль міжнародних організацій у забезпеченні достовірності та порівнянності статистичних даних |
| 8  | Статистика світової торгівлі: як цифровізація змінює методи обліку та аналізу?                |
| 9  | Міжнародні міграційні процеси у дзеркалі статистики: між цифрами та реальністю                |
| 10 | Перспективи розвитку міжнародної статистики в умовах глобальних криз і невизначеності         |

Звіт про самостійну роботу для денної форми навчання складається у вигляді есе з обраної теми на папері формату А-4. Роздруківка – принтерна. Поля стандартні. Усі звіти можуть бути зброшуровані в один. Звіт про самостійну роботу для студентів заочної форми навчання повинен містити дві частини: теоретичну та практичну. Теоретична частина повинна містити розкриті на основі опрацювання літературних джерел питання з таблиці 2. Практична частина – розв’язок комплексу задач з дисципліни представлений нижче. Для формування вихідних даних для розв’язку задач використовуйте дані з таблиць та останню цифру з номеру залікової книжки (N)

### **Задачі для самостійного опрацювання**

#### **Задача 1.**

Спираючі на дані таблиці необхідно:

- 1) розрахувати індекси людського розвитку для кожної країни за методикою ПРООН;
- 2) провести ранжування країн за рівнем людського розвитку;
- 3) охарактеризувати країни за рівнем розвитку.

Таблиця 2

Індикатори людського розвитку

| Країна | Очікувана тривалість життя, років | Грамотність серед дорослого населення, % | Сукупна частка учнів, % | ВНД на душу населення (ПКС в дол. США) |
|--------|-----------------------------------|------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------|
| А      | $65,5(1+N/100)$                   | $94,5(1+N/100)$                          | $95,5(1+N/100)$         | $6530(1+N/100)$                        |
| В      | $73,6(1+N/100)$                   | $98,3(1+N/100)$                          | $97,6(1+N/100)$         | $9135(1+N/100)$                        |
| С      | $62,8(1+N/100)$                   | $74,5(1+N/100)$                          | $92,2(1+N/100)$         | $7366(1+N/100)$                        |

### Задача 2.

Розрахувати загальну суму затверджених державних видатків та проаналізувати їх структуру.

Таблиця 3

#### Заплановані державні соціальні видатки

| Заходи                                                                                                     | Сума асигнувань, тис. грн. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Соціальний захист населення                                                                                | 108239*(N+1)               |
| Фінансування:                                                                                              |                            |
| - соціально-культурної сфери та науки                                                                      | 1288539                    |
| - народного господарства                                                                                   | 157777*(N+1)               |
| - міністерства оборони, нац. гвардії, прикордонних військ, штабу цивільної оборони, навчальних організацій | 108215*(N+1)               |
| Витрати, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи і соціальним захистом населення       | 107810*(N+1)               |
| Інші витрати                                                                                               | 73889                      |

### Задача 3.

Розрахувати рівень національного багатства країни та скласти баланс активів і пасивів країни на кінець року, спираючись на дані таблиці 4.

Таблиця 4

#### Нефінансові та фінансові активи і зобов'язання країни

| Показник                    | Сума, млрд USD |
|-----------------------------|----------------|
| Нефінансові активи, зокрема |                |
| вироблені                   | 5680*(1+N/100) |
| невироблені                 | 7250*(1+N/100) |
| Фінансові активи            | 8320*(1+N/100) |
| Фінансові зобов'язання      | 8770*(1+N/100) |

### Задача 4

Чисельність населення країни на початку року склала 2529,0\*N тис. осіб тис. осіб. Протягом року народилося 20,9\*N тис. осіб тис. осіб, померло 36,0\*N тис. осіб тис. осіб. Кількість народжених у попередньому році склала 22,6\*N тис. осіб тис. осіб. При-

було на постійне проживання  $37,0 \cdot N$  тис. осіб тис. осіб, виїхало населення до інших регіонів  $33,0 \cdot N$  тис. осіб тис. осіб. Кількість померлих за рік дітей у віці до 1 року –  $1,0 \cdot N$  тис. осіб тис. осіб.

Визначити:

- відносні показники природного руху населення;
- коефіцієнти природного, механічного й загального приросту населення;
- коефіцієнт дитячої смертності.

### Задача 5

Чисельність населення країни  $2484 \cdot N$  тис. осіб

Усього зайнято в економіці країни  $784 \cdot N$  тис. осіб

Кількість безробітних  $74 \cdot N$  тис. осіб

Визначити:

- 1) чисельність економічно активного населення;
- 2) коефіцієнт економічної активності населення;
- 3) коефіцієнт зайнятості та коефіцієнт безробіття населення.

### Задача 6

В таблиці 5 представлено дані про експорт зернових культур одним з регіонів України.

Визначити:

1. Індивідуальні індекси кількості проданих зернових, цін, експортної виручки;
2. Загальні індекси кількості проданих зернових, цін, експортної виручки;
3. Абсолютні зміни валютної виручки за рахунок зміни кількості експортованих зернових та їх цін.

Таблиця 5

Дані про експорт зернових культур

| Зернові культури | Кількість експортованої продукції, т |                     | Ціна експорту, дол/т |          |
|------------------|--------------------------------------|---------------------|----------------------|----------|
|                  | Базовому                             | Звітному            | Базовому             | Звітному |
| Озимі            | $13420 \cdot (N+1)$                  | $12341 \cdot (N+1)$ | $215+N$              | $230+N$  |
| Ярові            | $9860 \cdot (N+1)$                   | $10269 \cdot (N+1)$ | $201+N$              | $215+N$  |
| Разом            | $23280 \cdot (N+1)$                  | $22610 \cdot (N+1)$ | -                    | -        |